

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudců JUDr. Barbary Pořízkové, Mgr. Daniely Zemanové, JUDr. Michala Mazance a JUDr. Lenky Kaniové v právní věci žalobce: **V. T.**, zastoupeného Mgr. Radimem Strnadem, advokátem se sídlem Příkop 8, Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra, odbor azylové a migrační politiky**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 4. 5. 2006, č. j. OAM-6533/VL-07-HA08-2003, ve věci mezinárodní ochrany, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 4. 6. 2007, č. j. 63 Az 58/2006 - 23,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Ustanovenému zástupci stěžovatele, Mgr. Radimu Strnadovi, advokátovi se sídlem Příkop 8, Brno, se **odměna** za zastupování **nepřiznává**.

O d ů v o d n ě n í :

Kasační stížností podanou v zákonné lhůtě se žalobce (dále jen „stěžovatel“) domáhá zrušení shora označeného rozsudku Krajského soudu v Ostravě (dále jen „krajský soud“), jímž byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky (dále jen „správní orgán“), ze dne 4. 5. 2006, č. j. OAM-6533/VL-07-HA08-2003. Tímto rozhodnutím nebyl stěžovateli udělen azyl podle ustanovení § 12, § 13 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu), ve znění pozdějších předpisů, s tím, že bylo zároveň vysloveno, že se na něj nevztahuje překážka vycestování ve smyslu ustanovení § 91 zákona o azylu, ve znění platném v době vydání rozhodnutí.

Vzhledem k okolnosti, že v dané věci se jedná o kasační stížnost ve věci mezinárodní ochrany (dříve ve věci azylu), Nejvyšší správní soud se ve smyslu ustanovení § 104a zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, v platném znění (dále jen „s. ř. s.“), nejprve zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být

podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná. Pro vlastní vymezení institutu nepřijatelnosti a jeho dopadů do soudního řízení správního Nejvyšší správní soud odkazuje na své usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publikované pod č. 933/2006 Sb. NSS.

Podle tohoto usnesení je přesahem vlastních zájmů stěžovatele jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. Přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešení právní otázky nad rámec konkrétního případu. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu v řízení o kasačních stížnostech ve věcech mezinárodní ochrany je proto nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad právního řádu a sjednocování rozhodovací činnosti krajských soudů. V zájmu stěžovatele v řízení o kasační stížnosti ve věcech mezinárodní ochrany je pak nejenom splnit podmínky přípustnosti kasační stížnosti a svoji stížnost opřít o některý z důvodů uvedených v ustanovení § 103 odst. 1 s. ř. s., nýbrž také uvést, v čem spatřuje, v mezích přijatelnosti, v konkrétním případě podstatný přesah svých vlastních zájmů a z jakého důvodu by tedy měl Nejvyšší správní soud předloženou kasační stížnost věcně projednat.

V dané věci stěžovatel namítá všechny zákonné důvody specifikované v § 103 odst. 1 písm. a), b), c) a d) s. ř. s. Namítá tedy nesprávné posouzení právní otázky soudem, vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu měl soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu zrušit, dále namítá v obecné rovině zákonné kasační důvody ve smyslu písm. c) shora citovaného ustanovení (zmatečnost řízení před soudem spočívající v tom, že chyběly podmínky řízení, ve věci rozhodoval vyloučený soudce nebo byl soud nesprávně obsazen, popřípadě bylo rozhodnuto v neprospěch účastníka řízení v důsledku trestného činu soudce) a v neposlední řadě namítá i nepřezkoumatelnost ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., bez uvedení některého z důvodů v tomto ustanovení zakotvených, které mohou ve svém důsledku nepřezkoumatelnost způsobit. Námitky směřující do ustanovení § 103 odst. 1 písm. c) a d) s. ř. s. jsou tak i z hlediska celého obsahu kasační stížnosti zcela obecné, neboť nejsou nikterak konkretizovány.

Stěžovatel své podání dále rozvádí tvrzením, že *„zemi svého původu jsem opustil z důvodu pronásledování ze strany KGB, současné SBU, neboť na mne vyvíjeli nátlak kvůli skutečnosti, že bývalý muž současné mé ženy opustil Ukrajinu a následně ve Francii získal azyl. Jak lze vyvodit ze správního spisu, byl jsem opakovaně předvoláván k výslechům, kde jsem byl vystaven hrubému zacházení, následně byl odvolán ze zaměstnání apod.“* Dle jeho názoru se správní orgán ani krajský soud nevypořádal s faktem, že stěžovatel byl ve své zemi pronásledován. Krajský soud v odůvodnění napadeného rozhodnutí uvádí, že jednání, kterému byl stěžovatel vystaven, nelze označit za pronásledování ve smyslu zákona o azylu tak, jak jej uvádí ustanovení § 2 odst. 7 tohoto zákona. Stěžovatel dále s odkazem na rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 30. 10. 2001, sp. zn. 7 A 754/2000 - 28, uvádí,

že „*příslušníci určité rasy, náboženství, náboženského vyznání, sociální skupiny nebo politického přesvědčení se mohou stát ze strany svých spoluobčanů právě pro tyto vlastnosti terčem ústrků, slovních a fyzických útoků, diskriminačních postupů při přístupu ke vzdělání... pronásledováním není ani masový výskyt těchto jevů v určité zemi nebo její části za předpokladu, že tu nejde o součást státní politiky, že tedy nejde o jevy státní mocí buď přímo vyvolané, tajně podporované, státními orgány vědomě trpěné či státní mocí záměrně nedostatečně potlačované atd...*“. Vzhledem ke skutečnosti, že se stěžovatel i jeho žena opakovaně obrátili na domovské úřady s žádostí o pomoc, která jim nebyla poskytnuta, což dle jeho názoru vyplývá i ze spisu, došlo v jeho případě „*k naplnění smyslu pronásledování*“ tak, jak jej uvádí příslušné ustanovení zákona o azylu.

Podle stěžovatele není pravda, že účelově uváděl příslušnost k sociální skupině, kterou je v jeho případě rodina, neboť to je zcela nepochybnitelný fakt, a právě skutečnost, že stěžovatel je mužem ženy, jejíž bývalý manžel získal ve Francii azyl, byla příčinou pronásledování jeho osoby. Doslova uvádí: „*veškeré problémy, které jsem měl, tedy potírání základních lidských práv, která mi náleží, započaly až v okamžiku, kdy jsem se s mojí ženou oženil*“. Ve vztahu k uvážení o udělení azylu z humanitárních důvodů stěžovatel popírá, že by jeho žena, která je dle jeho slov v permanentní péči lékařů, odmítla vydání lékařských zpráv k posouzení. Ohledně otázky možného návratu na Ukrajinu pokládá stěžovatel za nutné uvést, že „*je vystaven velkému nebezpečí ze strany SBU, neboť tato má velmi přesné informace o jedincích, kteří se stali terčem jejího zájmu*“.

Z výše uvedených důvodů stěžovatel navrhuje, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek krajského soudu zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení.

Stěžovatelovo tvrzení o pronásledování jeho osoby ze strany příslušníků bývalé KGB, jejímž členem byl i bývalý manžel jeho ženy, nelze chápat jako tvrzení pronásledování ve smyslu § 12 zákona o azylu, tj. „*závažné porušení lidských práv, jakož i opatření působící psychický nátlak nebo jiná obdobná jednání, pokud jsou prováděna, podporována nebo trpěna státními orgány, stranami nebo organizacemi ovládajícími stát nebo podstatnou část jeho území ve státě, jehož je cizinec státním občanem*“, které je přičitatelné státu původu stěžovatele. V dané věci se jedná o otázky spojené s problematikou týkající se jednání soukromých osob, s nimiž se již Nejvyšší správní soud ve své dosavadní rozhodovací činnosti dostatečně vypořádal, a pro bližší rozbor lze poukázat např. na rozsudek ze dne 28. 2. 2005, č. j. 2 Azs 13/2005 - 69, dostupný na www.nssoud.cz. Také otázky míry aprobace takového jednání státními orgány v zemi původu žadatelů o azyl již byly judikaturou bohatě řešeny (viz např. rozsudek ze dne 27. 8. 2003, č. j. 4 Azs 5/2003 - 51, či rozsudek ze dne 19. 10. 2005, č. j. 3 Azs 428/2004 - 83, taktéž na www.nssoud.cz).

Nutností pokusit se efektivně využít všech reálně dostupných prostředků k dosažení ochrany svých práv u státních orgánů země původu stěžovatele se pak zabýval Nejvyšší správní soud např. v rozsudku ze dne 22. 10. 2003, č. j. 4 Azs 14/2003 - 48, nebo v rozsudku ze dne 22. 12. 2005, č. j. 6 Azs 479/2004 - 41, na www.nssoud.cz). Tato judikatura dopadá i na případ stěžovatele, který těchto prostředků nevyužil a na příslušné kompetentní orgány státu se neobrátil. V průběhu správního řízení pouze uvedl, že jeho žena napsala dopis na Ministerstvo spravedlnosti nebo k Nejvyššímu soudu.

Správní orgán ve svém rozhodnutí upozornil na rozpor tohoto tvrzení s výpovědí jeho manželky, která ve své žádosti uváděla, že psala dopis prezidentovi republiky.

K námitce, že k potírání základních lidských práv stěžovatele došlo až sňatkem s jeho ženou, z čehož stěžovatel dovozuje příslušnost k sociální skupině podle zákona o azylu, považuje kasační soud za vhodné podotknout, že příslušnost k rodině v obecném smyslu slova jakožto k základní jednotce lidské společnosti nelze považovat za příslušnost k určité sociální skupině ve smyslu tohoto zákona, pro kterou by mohl být kdokoli vystaven pronásledování z azylově relevantních důvodů. S určitou mírou nadsázky lze říci, že takový výklad by totiž teoreticky mohl vést k tomu, že porušování základních lidských práv by mohl namítat de facto kdokoli z důvodu manželství s konkrétním mužem či ženou, resp. mohl by namítat, že k porušování těchto jeho práv dochází právě pro příslušnost k té či oné rodině, což je zjevně výklad účelový, dovedený zcela *ad absurdum*.

V dané věci je pak důležité zmínit ještě skutečnost, že případ stěžovatele již jednou správní soud posuzoval. O věci rozhodl „*v prvním kole*“ Krajský soud v Ostravě rozsudkem ze dne 20. 12. 2005, č. j. 24 Az 513/2004 - 59, jímž pro vady řízení zrušil rozhodnutí ministerstva ze dne 14. 7. 2004, č. j. OAM-6533/VL-07-P17-2003, věc vrátil ministerstvu jakožto správnímu orgánu k dalšímu řízení a zavázal jej právním názorem vyjádřeným v tomto rozhodnutí. Soud dospěl k tomu, že závěry správního orgánu o neudělení azylu stěžovateli dle ustanovení § 12 zákona o azylu jsou správné, jako důvodné však vyhodnotil žalobní námitky týkající se rozhodnutí o neudělení azylu podle § 14 tohoto zákona a výroku o nevztažení překážky vycestování dle § 91 téhož právního předpisu. Závěry správního orgánu vztahující se k těmto výrokům považoval soud ve shora citovaném rozhodnutí za nedostatečně odůvodněné.

V dalším řízení se proto správní orgán uvedenými otázkami znovu zabýval a opětovně žádné důvody zvláštního zřetele hodné pro udělení humanitárního azylu neshledal. Stěžovatel žádal o udělení humanitárního azylu z důvodu špatného zdravotního stavu jeho ženy, jeho tvrzení však zůstalo pouze v obecné rovině a nebylo z jeho strany doloženo žádnými konkrétními fakty. Správní orgán proto vyvinul maximální možné úsilí, aby zdravotní stav manželky stěžovatele sám zjistil a jeho tvrzení si tak ověřil. Stěžovatel popíral, že by jeho žena odmítla poskytnout součinnost vydáním lékařských zpráv k nahlédnutí. Nejvyšší správní soud však ze spisu zjistil, že tato námitka se nezakládá na pravdě. Z úředního záznamu správního orgánu ze dne 18. 4. 2006, založeného na č. l. 114 – 116 správního spisu, je totiž zjevné, že paní A. Z. odmítla udělit souhlas k nahlédnutí do její zdravotní dokumentace, a to přesto, že jí bylo vysvětleno, z jakého důvodu si správní orgán nahlédnutí žádal; tzn. z důvodu posouzení žádosti o udělení humanitárního azylu (z téhož důvodu se pak také správní orgán obracel s písemně vypracovanými dotazy na ošetřujícího lékaře stěžovatelovy manželky s cílem pokusit se zjistit její skutečný zdravotní stav).

Pro úplnost Nejvyšší správní soud považuje za vhodné na tomto místě dodat, že k možnosti udělení humanitárního azylu podle ustanovení § 14 zákona o azylu na základě volného správního uvážení správního orgánu se Nejvyšší správní soud již také ve své judikatuře opakovaně vyjádřil, a to např. v rozsudku ze dne 19. 7. 2004,

č. j. 5 Azs 105/2004 – 72, nebo v rozsudku ze dne 26. 8. 2004, č. j. 5 Azs 170/2004 - 72, oba dostupné na www.nssoud.cz.

Správní orgán také znovu posoudil skutkové okolnosti případu a zohlednil situaci v zemi původu stěžovatele ve vztahu k rozhodování o překážce vycestování podle ustanovení § 91 zákona o azylu. V odůvodnění rozhodnutí uvedl, že při hodnocení překážek vycestování vycházel ze Zprávy Ministerstva zahraničních věcí USA o dodržování lidských práv na Ukrajině za rok 2004, dále z Informace Ministerstva zahraničních věcí České republiky z let 2000 a 2005 a z aktuálních informací obsažených v databázi ČTK. Zabýval se přitom především problémem, zda je v případě návratu stěžovatele na Ukrajinu ohrožen jeho život nebo svoboda z důvodu jeho rasy, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo politického přesvědčení, nebo mu hrozí nebezpečí mučení, nelidského či ponižujícího zacházení či trestu. Správní orgán tak plně dostál své povinnosti vypořádat se s otázkami spojenými s vyslovením neexistence překážky vycestování a svůj závěr v „*novém*“ rozhodnutí tentokrát dostatečným způsobem odůvodnil.

Za shora popsané situace Nejvyšší správní soud nespatřuje žádný důvod pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání a konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, neboť shora citovaná ustálená a jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje dostatečnou odpověď na všechny námitky podávané v kasační stížnosti, a proto ji posoudil ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. jako nepřijatelnou a odmítl ji.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 3, větu první, s. ř. s., ve spojení s ust. § 120 s. ř. s., dle kterého nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, bylo-li řízení zastaveno nebo žaloba odmítnuta.

Podle § 35 odst. 8 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s., soudem ustanovenému zástupci stěžovatele hradí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát. V předmětné věci však soud ustanovenému zástupci stěžovatele, Mgr. Radimu Strnadovi, advokátovi se sídlem Příkop 8, Brno, odměnu za zastupování nepřiznal, neboť z obsahu soudního spisu vyplývá, že žádný úkon právní služby, za který náleží odměna dle § 11 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů, nevykonával.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 26. března 2008

JUDr. Radan Malík
předseda senátu